

nost ali kaka uima pridelek krme jeduega leta uniči ali vsaj izdatno zmanjša, gospodar ne bode zastran klaje v zadregi. Po tem zakladu se pa sme le v izrednih primerljih seči in kar se je odvzelo, se mora pri novi kositvi zopet dodati. Če že med nabiranjem zaloge nastopijo leta, v katerih se pičlo klaje pridela, sme se povečanje klajne zaloge opustiti in le na taka leta omejiti, v katerih je pridelek obilen ali vsaj sreden. Po nasvetovani zalogi smemo le v najhujši sili seči in jo pokrmiti.

Kdor na povedan način gospodari, ne bode nikdar primoran svoje živine prezgodaj na neprikladno pašo goniti ali pa celo po slami, strešnici segati, kakor so to v pretekli zimi nekteri storiti morali.

Ugovor, da ni mogoče, pičlih pridelkov tako porazdeliti, da bi vedno za zalogo nekaj ostajalo, ne velja. Kajti pomisliti se mora, da se z zrnjem, prgami, repo itd. marsikteri cent sena in slame prigosposodariti zamore.

Take krme se zamore vedno dobiti, senene in slamnate pa težko, včasih celo ne. Treba tedaj krmo pametno porazdeliti in ž njo varčno ravnati.

Varujmo sadna drevesa zajčevih zobov.

M. Divji zajci po polju in vinogradih, po travnikih in lesovju, kakor vse druge glodavke, so kmetovalcu v mnogih ozirih škodljivi. Največ pa trpijo pod zajčevimi zobmi mlada sadunosna drevesa. Marsikteri kmetovalec se ne boji ne truda ne stroškov, le da bi si sadunosnih dreves zaredil in zasadil, ali mala zamuda jeseni pred zimo mu uniči dostikrat ves, in včasih večleten, trud. Opustil je drevesa o pravem času obvarovati in ubraniti zajčevih zob. Posebno jablanice, in kolikor so žlahnejše toliko bolj, imajo od zajcev trpeti, posebno o snegovitih zimah, včasih pa tudi celo v zimah, ko ni snega in še dostikrat rano jeseni, ko je še prek in prek dosti hrane najti. Zato se naj o pravem času skrbi za pomočke, kojih je več.

1. Ako se debela in večje veje pomažejo z raznimi stvarmi kakor: s petroleom, katranom ali smolovcem, tako sicer to zoper zajce pomaga in jih odganja, ali primeri se, da se tudi drevesca posušé. Večkrat se nasvetuje, naj se drevesca pomažejo z mastjo, na primer s lesičjo, svinjsko, ribjo. Ali tudi to je deloma škodljivo. Kajti luknjice po skorji, katere so zdravju drevesa potrebne, se po tem zamažejo in zamašijo in razne bolezni se potem lotijo drevesa.

Maža iz apna, ila, krvi in scavnice je sicer dober pomoček proti mahu in lišaju in varuje tudi nekoliko časa proti zajcem. Vendar jo dolgotrajno mokrotno vreme spere in zajci taka drevesa še hujše napadajo. Če že hočemo s tako mažo drevesa varovati, tako se mora večkrat ponoviti.

2. Drevesa oviti, bodisi s čemkoli, je najboljši pomoček zoper zajca. Jemlje se trnje, palice, turšična slama, trstikovje ali ktera druga

slama. Najhitreje se ovijanje vrši, ako se škopna slama vzeme. Za vez služi najbolje pantovec, t. j. vrba zlatica, kakoršne pod vinogradih rade rastejo.

Skrajni čas za ovijanje je konec novembra. Drevesa ostanejo potem ovita do konec marca, še bolje pa do sred aprila.

Drevesa tudi poleti oviti puščati, kakor se to sem ter tje vidi, je škodljivo, ker debela preobčutljiva postanejo in se mnogo mrčesja, posebno škarjic, v takih ovitkih zareja, kar drevesu tudi škoduje.

Pomoček zoper podgane je divja poprova meta, (wilde Pfeffermince). Nek gospodar je iz svojega škedua kmalu pregnal vse podgane brž ko je po njem poprove mete nastlal.

Staro vino je v ceni poskočilo. Začeli so kupci iz Koroškega in G. Štajerskega, zlasti iz Gradca, po njem praševati. Za novo pa se skoro nihče ne glasi.

Sejmovi 15. dec. pri sv. Križu pri Slatini. 20. dec. v Teharjih in v Brežicah. 21. dec. na Laškem. 27. dec. v Vitanju.

Dopisi.

Iz Slovenjgradskega okraja. Kakor daleč je v našem okraju glas počil, da bo šel Frice Brandstetter k c. kr. celjski okrožni sodnji „kaše — jest“, ker je na ime svojega prijatelja, stotnika Seidl-na, za 60.000 fl. goljufivih mejnic med svet spravil, tako daleč je tega dogodka vsak pošten Slovenec in Katoličan vesel. — Kdor je v soboto v Slovenjgradu bil ali pa v nedeljo ljudi pri cerkvi in po gostilnicah opazoval, ta je videl, kako se je Slovencem samega veselja lice svetilo, in kako so brezumni liberalci in pa nemčurji pobiti bili zaradi Brandstetterja. Ne sme se sicer človek črez nesrečo svojega bližnjega veseliti; vendar pa nam krščanska zapoved ne velevala, bližnjega bolj ljubiti, kakor samega sebe. To pa bi storil vsak Slovenec, ki bi Brandstetterja ali pa Seidlna obžaloval; kajti ta človek je bil za nas štajerske Slovence prava mora, ki nas je kot poslanec tlačil in naš narodni duševni in gmotni razvoj oviral, kolikor je le mogel. In te more — smo menda zdaj za vselej rešeni!

Ta človek tedaj, tujec, nemčur, brezveren liberalce, je bil zastopnik nas, katoliških Slovencev v deželni in državnem zboru!! Brandstetter zagovornik Slovencev in pa maček čuvaj slanine, to je vse edno. Ker smo tedaj mi, posebno pa naši duhovni gospodje, Brandstetterja dobro poznali smo v našem katoliško-političnem društvu nezaupnico do njega enoglasno sprejeli in mu jo tudi pismeno poslali. Vsled te nezaupnice bi bil Brandstetter moral iz državnega zbora izstopiti, in človeku domačinu, možu našega zaupanja, prostor

napraviti, ako bi za čast kaj maral, in ako ga nebi iz našega okraja nobeden zagovarjal. In kdo ga je zagovarjal, kaj mislite? No, Slovenjgradski apotekar g. Kaligarič ga je kot načelnik našega okrajnega zastopa v imenu celega okraja (!) v graški „Tagespošti“ zagovarjal, po katoliško-političnem društvu in po njegovih udih pa zaničljivo udrihal in trdil, da ima celi okraj zaupanje do Brandstetterja. Zdaj ko je Brandstetterja sodnija zaradi njegovih velikanskih goljufij na odgovore poklicala, zdaj pa vsak lahko vidi, kdo je Brandstetterja bolje poznal, katoliško-politično društvo, ki mu je že leta 1872. bilo nezaupnico poslalo, ali g. Kaligarič, ki je po svoji grdi navadi zaničljivo o tem društvu v Tagespošto pisal, pa Brandstetterja zagovarjal! — Da tisti, ki sam vere nima, in se Boga ne boji, le tako dolgo pošteno ravna, dokler ga žandar vidi, to smo mi že dolgo vedeli, zato smo pa bili Brandstetterju nezaupnico poslali. Skušnja sedaj uči, da smo prav imeli. Ta dogodek bo pa menda tudi vsakega spametoval, da ne bo ob času volitev nikdar več na Kaligarič-a in njegove liberalne tovariše in pomagače poslušal; kajti liberalci ni nikdar zaupanja pri Katoličanu vredni!

Iz Teharjev. (Varujte se mazačev!) Tukaj je pretečeni teden še mlad kmet žalostno smrt storil, zapustivši ženo in otroke. Blizo pred enim letom se ga je lotila iz uzrokov; ki se tukaj popisati ne dajo, božjast ali betek sv. Valentin. Strlo ga je v začetku po 10—16krat na dan — se ve, da ga ni dolgo krč držal. — Podal se je k zdravniku; toda vsak izučeni zdravnik mu je bil prepočasen in predrag. — Tedaj se poda k mazačem — konjedercem. Kdor mu je kakega mazača svetoval, prikupil se mu je; in za take mazače — konjederce denarja nikoli ni zmanjkalo. — Nekaj dni pred svojo smrtjo je bil celih 8 dni pri nekem takem zdravniku blizo Vranskega! Ko pride domu se vleže — in ne vstane več; v treh dneh je bil mrtev. Ne bi ta prigodba zamogla c. k. okrajnega glavarja nakloniti, da zdravnika — konjederca popraša, na katerem vseučilišču si je pravico pridobil, da smeje ljudi ozdravljati?

Od sv. Lovrenca pod Prežinom. (Nekaj od celjskega šolskega sveta). Pri sv. Lovrencu pod Prežinom je bila koncem lanskega šolskega leta služba nadučitelja razpisana. Prošnikov je bilo več. Po postavi ima kr. svet pravico 3 prošnike po okr. š. svetu deželnemu šol. svetu priporočiti. Zastopi se samo po sebi, da kr. š. svet, ki prebiva in uraduje v šolski srenji, želi tistega za učitelja dobiti, katerega na prvem mestu priporoča. Okr. š. svet celjski pa tega ne razume. Kajti njegovo načelo je, vse prevreči in podreti, karkoli srenjski kr. š. svet tirja in želi. Tako je storil, ali hotel storiti, pri delitvi učiteljske službe pri sv. Lovrencu pod Prežinom; kajti 3 od kr. š. sveta priporočene in zaželjene prošnike je na rav-

nost obrnil, — in postavil prvega za zadnjega, in zadnjega za prvega. Kake uzroke je imel za to djanje, menda sam ne ve; ker vsi prošniki od kr. š. sveta priporočeni imajo blizo enake spričala; samo od okr. š. sveta na prvem mestu priporočeni je najmlajši.

Da je tako ravnanje okr. š. sveta celjskega Prožinske srenjčane razžalilo, je vsakemu razvidno. Tedaj se pritoži kr. š. svet zoper to ravnanje na ravnost pri visokem deželskem š. svetu v Gradcu in praša, k čemu se pošiljajo prošnje učiteljske kr. š. svetu, ako pa njegova beseda nobene veljave nima? Tudi se čudi, da srenja ravno v najimenitnejši zadevi — šolski — nebi imela druge dolžnosti, kakor plačati. To je bilo zadosti. Deželni š. svet je pritožbo kr. š. sveta za opravičeno spoznal, predlog okr. š. sveta zavrgel, in od kr. š. sveta Prožinskega na prvem mestu priporočene za učitelja pri sv. Lovrencu pod Prežinom imenoval. — To imenovanje je bila strela iz jasnega neba med visoke in imenitne gospode mogočnega okr. š. sveta celjskega. Niso vedeli, kako bi svojo sramoto popravili. Oni protestirajo — in se pritožujejo, misle, da bo dež. š. svet imenovanje učitelja preklical. Tega pa ni storil. — Ta slučaj veliko uči. Šolske postave davke plačujočemu kmetu niso posebno ugodne in pravične; in ako mu še to po postavi zavarovano pravico že okr. š. svet krati, se pač smeje prašati, ne bi li tega zamogel tudi kdo drugi storiti le brez manjšega posla in s manjšimi stroški?

Iz gornje savinkse doline. Slučajno mi je prišel od nedelje 28. t. m. „Sl. Narod“ v roke. Med raznim drugim sem tudi čital nek dopis iz Šoštanja. Ves dopis meri na to, da bi se po savinski dolini projektirana železnica predručala na bask Skalcenom. Dopisnik malo malo pozna krasne naše kraje in jihovo skrito in odprto dragocenost. — Hvalisanje šaleške doline lahko dandanes vsak prizna, t. j. lahko pove, da se tam precej premoga nahaja — in da nekoliko ljudi cinkovo rudo koplje, po kojeh sta že 2 podvzetnika si zastoj žepe izpraznila. To je pa skoro vse!

Nam se dozdeva prevelika budalost, ravno v tem važnem trenutku, ko je vsa stvar pred vladnim pragom, take neotesane, zavidljive pšice metati, ktere bi prelebk vso dosedanjo nadoučile; kajti kdor prosi, mora tiho čakati na dar. In kako je mogoče s tako nevošljivostjo zborovanje odličnih in mogočnih gospodov savinske doline napadati, kojim gotovo občni blagor vsaj toliko na srcu leži, kolikor g. dopisniku. Odkritostreno bodi povedano in dokazano je, da ti izvedeni gospodje skrbijo, da bodo ako se bo deželna železnica tukaj kedaj stavila, z njo zvezali vse važne industrijelne kraje. Ti poštenjaki skrbijo, da bi železnica bila v prid obema dolinama, kder bi sčasoma lahko cvetelo gospodarsko in obrtniško blagostanje — in mnogo dobička prinašalo celej državi.

Pa pustimo to, ker vemo, da omenjenega

dopisa mnenje ni občno, temuč le dopisnikovo, kojega jako kratek pogled ne pozna dobrot ožje zveze večjih važnih krajev, ter se boji, da bi na novi železnici kaknega drugega človeka vidil, kakor samega sebe. — Njemu naj bo tudi resnica povedana, ako nje še ne vé, da ni blizu kraja, v katerem bi se toliko z židovi imelo opraviti, kakor v Šoštanju. Kaj bo pa potem? — Zatoraj zana-prej le mirno in varčno, da se nam vsem kaj ne pripeti; da bi še n. pr. dalj časa z našim „Steierwagrinam“ mogli zadovoljni biti. Trkajmo rajši složno proseči vsi na pravem mestu — in če se nam sreča odpre, bomo lahko tudi složno zapeli; „Bliža se železna cesta, — nje se, dragi, veselimo; — iz Mozirja v bližnji Šoštanj, — kakor ptiček poletim.“

Iz Ljutomera. Kakor po naključbi naletel sem danes na štev. 16. dunajskega časopisa „der Grundbesitzer.“ List kaže na škandalozne razmere, katere se po protinarodni, krivi politiki našega okr. glavarja vedno v večjem številu stvarjajo.

Rečem, da Slavjan, da posebno Slovenec ima uzrokov dovolj, da se vsakega človeka, ki pred svoje navadno zaime še besedico „von“ stavi kolikor mogoče ogiblje. Vsaj nas pri mnogobrojnem številu takih nemških „von“ ravno ta besedica spominja, da so bili in še so naši narodni nasprotniki. Nasprotje do nas, zaviranje našega napredka jim je spravilo plemenitaštvo. Koliko imen bi tukaj lahko navedel, ko bi mi le vsa taka imena ne bila preveč ostudna! Danes hočem samo ravnjanje nekovi plemenitašev pri in v Ljutomeru na podlagi omenjenega časopisa nekoliko razjasniti. Misli si, dragi, da sedita v okrajni komisiji za uravnanje zemljišnega davka dva „ritterja von“ ki tamošnjega g. geometra silno silno sovražita, ker ta ni — plemenitaškega pokolenja in ker se drzne imena slovenskih vasi okoli Ljutomera v slovenščini pisati.

G. Premiersteinnu mora hudo sitno biti, da se mu hoče tudi v tej komisiji slovenščina viniti!

„Človek bi znorel, ako premišljuje, da slovenščina že celo v c. kr. uradnije sega. In celo uradniki, reci c. kr. uradniki, se predrznejo gojiti narodni duh, narodni čut! Danes morem braniti okr. šolski svet pred slovenščino, jutraj pa že moram tožiti geometra, da mi slov. vasi zapisuje po vsej sili v slovenskem pravopisu. Kaj sirota hočem početi? — Dajmo geometra v disciplinarno preiskavo! — In Spirk in sodrug pl. Hempel mogočno prikimneta. Nasvet obvelja. — In sedaj kako pristrčno veselje za me, pa tudi kaka neistina, ko sem 15. nov. v kom. seji naznanil, da je geometer g. Augusta v disciplinarni preiskavi.“ — Ker pa g. Premierstein ni Bog in Hempel njegov prerok, bil je ves trud zastonj. Premierstein je obračal, namestnija pa obrnila in „wenn es beisst, der kratze sich — die lange Nase.“

Sicer bi ta škandal slov. občinstvo malo zanimal, ako se v tej komisiji nebi obravnavale naše

denarne razmere, ako ta nabi imela dolžnosti, da naše dohodke vestno in mirno preceñi. Gotovo je, da bodo slov. vsem njihova slov. imena ostala, naj se Premierstein za §. 19 osnovnih postav briga ali ne. Zato smo mu porok mi in naše ljudstvo, samo to nas skrbi, da nebi v omenjenih sejah one hladnokrvne stvarnosti pogrešali, katera je nepogojno potrebna. Sicer bi pa najbolj želeli, da bi g. Premierstein brž prišel na boljše službo — proč od nas!

Od Pesnice. (Odgovor na poslano v „Marb. Ztg. št. 134). Nekakega dneva je bil volk pri kralju zverin, levu, zatožen, da je edino ovce nekemu siromaku raztrgal. Zato na odgovor poklican, pride pred leva. Tožba se mu naznani. Kedar jo volk sliši, začne kričati: „to je laž, obrekovanje“, akoravno še mu je kost v goltu tičala in je žrelo imel krvavo. Te besede volka niso opravičile, ampak bil je obsojen, in medved je dobil povelje, ga raztrgati. Z enakimi besedami zagovarja g. Kassessnig, zdravnik pri Pesnici — takov je podpis — „padarja z zelenimi hruškami“. Ali to nič ne dokaže, zato dopisnik ostane pri tem, kar je takrat pisal.

Gledé drugega dopisa v slov. Gosp. pa se tožite sami, da niste šli k bolniku, kedar ste bili poklicani. Sodite sedaj sami: kaj bi Vi rekli, ako bi bili nevarno bolni in bi poslali po zdravnika, ta pa bi rekel: „ne morem zdaj iti, ker moram poprej za srenjo N. zapisnik napraviti“ — ali če bi, kedar je bolniku zelo sliš, zdravnik kričal: ne grem, ker je poprej drugi vračil? Le sodite sami!

Ako zdravnika, kateri je navadno bolnika vračil, ni doma, ali pa oddaljen, se pokliče v sili bližnji, da bolniku vsaj začasno pomaga, kakor vé in zna. Čuda se mi zdi, kako zamorete enako pisati!

Za zdaj pa še pristavim, da se zelo motite, ako mislite koga z ovakimi poslanimi v „Marb. Ztg.“ postrašiti. To vsakega tako malo ustraši, kakor vrano „ded v kuruzi“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zarad goljufije zatoženi Brandstetter je poslanstvo za mesta Maribor, Ptuj, itd. odložil 27. nov. in že se glasijo nasledniki: znani prusak in lutrovec Reuter, potem dr. Duhač in pa dvorni svetovalec baron Gödl. Kedar Brandstetter odloži poslanstvo v deželni zbor štajerski, kamor so ga kmetski nemškutarji volili, se boče neki oglasiti za kandidata znani „bavarski kmet.“ No, tega nam je še treba! — Zaželjena sloga med Staro- in Mladoslavenci v Gorici in Primorskem je že toliko, kakor na subem. — Na Českem in Moravskem pošiljajo zaporedom prošnje do državne zbornice za večjo colnino na tuje blago. — V Gradcu se je začela grozno velika pravda zoper nevernika Taušinskega, bivšega profesorja v Mariboru in potem voditelja nezadovoljnih delav-